

שבת פרשת תצוה, יו"ד אדר-ראשון, ה'תשמ"א

ביאור בדרך אפשר

1 ה'צוותא', הוא זה שִׁמְקָשֶׁר וּמְחַבֵּר אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עִם אֹר
 2 אֵין-סוֹף⁸. וְעַל יְדֵי שְׁמֹשֶׁה מְשַׁפֵּיעַ לְיִשְׂרָאֵל (כלומר שִׁמְקָשֶׁר
 3 אוֹתָם עִם אֹר אֵין-סוֹף), עַל יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה יִתְרוֹן וְהוֹסְפָה
 4 בְּדַרְגָתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה. [הסיבה לכך שלמרות שדרגתו של משה רבינו היא
 5 למעלה מהעם, שלכן הוא זה שבכוחו
 6 להשפיע להם, אך דווקא על ידם נעשית
 7 בו רוממות יתירה, הרי זה נעוץ בקשר
 8 הנשמתי של משה רבינו עם בני ישראל.
 9 דְּמֹשֶׁה וְיִשְׂרָאֵל הֵם דְּגַמְת
 10 רֹאשׁ וְרִגְלָ, כְּמוֹ שְׁנֹאמְר⁹ עַל
 11 יְדֵי מֹשֶׁה רְבִינוּ 'שֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף
 12 רְגְלֵי הָעָם אֲשֶׁר אֲנִי בְּקִרְבּוֹ',
 13 דְּכָל יִשְׂרָאֵל הֵם בְּבַחֲנֵית
 14 הָרְגְלִים דְּמֹשֶׁה, וּמֹשֶׁה הוּא
 15 הָרֹאשׁ שְׁלֵהֶם. וְכְמוֹ שְׁבַגְוּ
 16 אָדָם עִם הוּיִת שְׁהֵרֵאשׁ הוּא מַעַל
 17 הֶרְגִילִים וְהוּא זֶה שְׁמַנְהִיגִם אֶךְ בִּיחַד עִם
 18 זֶה הֶרְגְלִים מוֹלִיכִים אֶת הָרֹאשׁ
 19 לְמִקּוֹם שְׁהֵרֵאשׁ מִצַּד עֲצָמוֹ
 20 אֵינוֹ יָכוֹל לְהַגִּיעַ לְשָׁם, כְּמוֹ
 21 כֵּן הוּא בְּמֹשֶׁה וְיִשְׂרָאֵל, שְׁעַל
 22 יְדֵי יִשְׂרָאֵל (שֶׁהֵם הֶרְגְלִים
 23 דְּמֹשֶׁה) דווקא על ידם מִתְוַסֵּף
 24 עַלֵיו בְּמֹשֶׁה. הַהוּתָה שֶׁל עֲלֵיהּ זו
 25 שֶׁל מֹשֶׁה רְבִינוּ הַנְּרַמְתָּ עַל יְדֵי הַשְּׁפַעְתּוֹ
 26 עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רְמוּזָה בְּלִשׁוֹן הַפְּסוּק
 27 זְהוּ מַה שְׁנֹאמְר 'שֵׁשׁ מֵאוֹת
 28 אֶלֶף רְגְלֵי הָעָם אֲשֶׁר אֲנִי
 29 בְּקִרְבּוֹ', שְׁעַל יְדֵי רְגְלֵי הָעָם'
 30 כלומר בני ישראל שהינם הרגלים של
 31 משה נמשך ומתגלה הגלוי
 32 דְּ'אֲנִי' בְּקִרְבּוֹ שֶׁל מֹשֶׁה
 33 הַמִּילָה 'אֲנִי' רְמוּזָה לְהַתְגַּלוּת עֲצֻמּוֹתוֹ
 34 שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּנֹאמְר 'אֲנִי ע'
 35 אֱלוֹקִים'¹⁰]. וְזֶהוּ 'וְאֵתָה תְצוּהָ
 36 אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ
 37 שְׁמֶן זֵית גּוֹ', דְּעַל יְדֵי שְׁמֹשֶׁה 'יְצוּהָ' בְּמִשְׁמַעוֹת שֶׁל 'צוּתָא'
 38 וַיִּקְשֶׁר אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עִם אֹר אֵין-סוֹף, עַל יְדֵי זֶה יִבְיֹאוּ
 39 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שְׁמֶן זֵית לְמֹשֶׁה ('וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ'), כְּלוֹמֵר שְׁיֹסִיפוּ
 40 תּוֹסְפוֹת אֹר בְּמֹשֶׁה.
 41 ג) וּלְבָאֵר זֶה, מְקַדִּים בְּהַמְאָמְר¹¹ שְׁמֹשֶׁה רְבִינוּ

ביאור בדרך אפשר

42 מְהֵימְנָא', דְּשִׁנֵּי פְרוּשִׁים בְּזָה. פִּירוּשׁ אַחַד הוּא 'רועה נאמן'. רועה
 43 נאמן פירושו שאינו נאמן רק לבעלי הצאן אלא הוא נאמן לצאן עצמם בכך
 44 שהוא מוסר את נפשו אפילו עבור כבשה אחת ואינו מוכן להחליפה באחרת.
 45 כמו כן משה רבינו שְׁהוּא רועה נֶאֱמָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל. וְהַפִּירוּשׁ הַשְּׁנִי
 46 הוּא 'רועה אמונה' שִׁמְשַׁמְעוֹתוֹ הִיא,
 47 כֶּשֶׁם שֶׁתְּפַקִּידוֹ שֶׁל רועה צאן הוּא
 48 להאכילם במרעה טוב ומזין, כך ישנו
 49 צורך להאכיל את נשמות ישראל
 50 במרעה של 'אמונה' וזו עבודתו של
 51 משה רבינו שְׁהוּא זֶן וּמְפָרְנֵס
 52 (=מכלכל) אֶת יִשְׂרָאֵל בְּעֵנִין
 53 הָאֱמוּנָה. הַטַּעַם לִכֵּן שִׁישְׁנו צוּרֵךְ
 54 בְּפַעֲלוֹתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה רְבִינוּ לְהַאכִיל אֶת
 55 נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל ב'אמונה', בו בזמן
 56 שֶׁלְכַאֲרֵיהּ הָאֱמוּנָה כְּבַר קִיּוּמָת בְּהֵם
 57 שֶׁהֵרִי הֵם קְבִלוּהוּ בִירוּשָׁה מֵאֲבוֹתֵינוּ
 58 אֲבֵרָהם יִצְחָק וַיִּעֲקֵב, הַסִּיבָה לִכֵּן הִיא
 59 דְּהֵאֱמוּנָה שְׁלִישְׁנָה בְּיִשְׂרָאֵל
 60 מִצַּד עֲצָמָם, שְׁיִשְׂרָאֵל הֵם
 61 מְאֱמִינִים בְּנֵי מְאֱמִינִים¹², לֵלֵא
 62 פַּעֲלוֹתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה רְבִינוּ אֶפְשָׁר
 63 שְׁתִּהְיֶה בְּבַחֲנֵית מְקִיף, וְזֶה
 64 שְׁמֹשֶׁה רועה וּמְפָרְנֵס
 65 (=מכלכל) אֶת יִשְׂרָאֵל בְּעֵנִין
 66 הָאֱמוּנָה, מִשְׁמַעוֹת הַדְּבַר הוּא
 67 שְׁהֵאֱמוּנָה תִּהְיֶה בְּפִנְיֵמִיּוֹת.
 68 הַסְּבֵרָת הַמוֹשְׁגִים 'מְקִיף' רְפִינִיּוֹת:
 69 הַקֶּשֶׁר בֵּין שְׁנֵי דְבָרִים יָכוֹל לְהוּיִת
 70 בְּאוֹפֵן 'פְּנִימִי' וּבְאוֹפֵן 'מְקִיף'. כֹּאשֶׁר
 71 הָאָדָם בֹּא בְּמַגֵּעַ עִם דְּבַר שֶׁבִיכוֹלָתוֹ
 72 לְהַפְּנִימוֹ, לְהַכִּילוֹ בְּתוֹכוֹ וְלִהְתַּאֲחַד
 73 עִימוֹ אוֹי קֶשֶׁר זֶה הֵינוּ 'פְּנִימִי'. מַה-
 74 שְׁאֵין-כֵּן כֹּאשֶׁר הַדְּבַר נִשְׂאָר מְחוּרֵךְ
 75 לִיכוֹלַת הָאָדָם לְהַכִּילוֹ וַאֲינוּ מִתְאַחַד
 76 עִימוֹ, הוּא נִשְׂאָר מְחוּצָה לוֹ. קֶשֶׁר זֶה
 77 הֵינוּ בְּבַחֲנֵית 'מְקִיף'. קֶשֶׁר 'פְּנִימִי' בֹּא
 78 לְיַדֵי בִיטוּי בְּכֵךְ שְׁמַצִּיאוֹת הָאָדָם מִשְׁתַּנָּה בְּהַתְאָם לְדַבֵּר עִימוֹ הוּא נִקְשֶׁר
 79 וּמִתְאַחַד. מַה-שְׁאֵין-כֵּן כֹּאשֶׁר הַקֶּשֶׁר הוּא בְּאוֹפֵן 'מְקִיף' מִצִּיאוֹתוֹ שֶׁל הָאָדָם
 80 נִשְׂאָרָת כְּמִקּוּדָם. דּוּגְמָה לְדַבֵּר: אָדָם הַשּׁוֹמֵעַ רְעִינֵן וְרוֹחֲנֵי הַקֶּשֶׁר שֶׁבִּסְבָּרָא
 81 שְׁכֵלִית עִמּוּקָה, כֹּאשֶׁר מְדוּבָר בְּסְבָרָא אֲשֶׁר בִּיכוֹלַת הָאָדָם לְהַכִּילָה בְּשִׁכּוֹלוֹ,
 82 לְהַבְּיֵנָה וְלְהַסְבִּירָה לְעַצְמוֹ הֵיטֵב, אוֹי שְׁכֵל הָאָדָם מִתְאַחַד עִימָה וְעַל-יַדֵי-כֵּךְ

(8 כ"ה בסד"ה ואתה תצוה עטר"ת (סה"מ עטר"ת ע' רנו). ובכ"מ. ובד"ה זה תרפ"ז ס"ד בתחלתו (ועד"ז רסט"ו) "תקשר את בני ישראל" ואינו מוסיף "עם אוא"ס". ויש לומר, דבהמאמר מפרש שמה מקשר את בני ישראל עצמם, כדלקמן ס"א. 9) בהעלותך יא, כא. 10) ראה בכז" בדר"ה הנ"ל תרפ"ז ס"ה. 11) סעיף ד. 12) שבת צו, א.